

BARNAVERND

Kvennalistakonur hafa sem vænta mátti haft frumkvæði að fjölda mála sem flokkast undir vernd barna og ungmenna og fengið nokkur þeirra samþykkt.

Á kjörtímbilinu hefur barnalögum og barnaverndarlögum verið breytt og studdu Kvennalistakonur í meginatriðum breytingar á lögunum. Barnaverndarmál hafa nú verið flutt frá menntamálaráðuneyti til félagsmálaráðuneytis án þess að því hafi verið fylgt eftir með sérstakri viðbótarfjárveitingu eins og t.d. var gert í Noregi af svipuðu tilefni. Kvennalistakonur hafa flutt fjölmargar fyrirspurnir um framkvæmd þessara breytinga og meðal annars ýtt á eftir því að farið yrði að sinna þessum málaflokki í nýju ráðuneyti, en mikið skorti á að það væri gert af nokkrum myndarskap. Barnaverndarnefndir fá ekki þá fræðslu sem þeim ber. Einnig höfum við þrýst á að notuð verði ákvæði laga um sameiningu barnaverndarnefnda í litlum sveitarfélögum. Við samþykkt barnalaga lögðum við til að ekki yrði tekin upp sameiginleg forsjá fyrr en unnt væri að veita foreldrum sómasamlega fræðslu um kosti þess og galla. Langt er í land að fjölskylduráðgjöf standi til boða í slíkum tilvikum.

Kvennalistakonur hafa kallað fram skriflegar upplýsingar frá ráðherrum um það hve mörg mál sem varða kynferðislegt ofbeldi gagnvart börnum séu felld niður annað hvort hjá rannsóknarlöggreglu eða ríkissaksóknara. Sú athugun leiddi í ljós að allt að 70-80 % slíkra mála eru annað hvort felld niður eða enda með vægum sektardómi.

Barnaverndarmál Kvennalistans:

Kvennalistakonur hafa lagt fram eftirtalin frv. og tillögur á Alþingi sem sérstaklega fjalla um málefni barna og unglings, en auk þess er vert að hafa í huga að **fjölmörg mál sem hér eru talin til annarra málaflokka, t.d. skólamála, eru hagsmunamál barna og unglings.**

1. 1985. Tillaga um athvarf fyrir unga fíkniefnaneytendur. Hún hljóðar svo: "Alþingi ályktar að fela heilbrigðisráðherra að skipa þriggja manna nefnd sem leggi fram ákveðnar tillögur um það hvernig best sé að veita athvarf og heilbrigðis- og félagslega þjónustu þeim börnum og unglungum yngri en 18 ára sem eru illa haldin, andlega og líkarnlega, vegna fíkniefnaneyslu." **Tillögunni var vísað til ríkisstjórnarinnar 28. mars 1985.**

2. 1985. Frumvarp um átek í dagvistarmálum. 61. mál 1984-1985. Málið ekki til í skjalasafni, en það kvað á um að veita skyldi á fjárlögum árlega upphæð sem næmi a.m.k. 0.8 % af A-hluta fjárlaga til byggingar dagvistarheimila. Markmiðið var að fullnægja þörfinni fyrir dagvistarheimili eins og lofað var í tengslum við kjarasamninga í okt. 1980. Frv. var vísað til ríkisstjórnarinnar 1985.

3. 1987. Bann við ofbeldiskvikmyndum. 141. mál 1987. Lög um bann við ofbeldiskvikmyndum áttu að falla úr gildi við árslok 1987, og frv. var flutt til þess að svo yrði ekki. **Samþykkt sem lög 1987.**

4. Átek í uppbyggingu dagvistarheimila. 275. mál 1987-1988.

5. 1990. Átek gegn einelti. 522. mál 1989-1990 og 9. mál 1990-1991. "Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að beita sér fyrir því að gert verði átek gegn einelti meðal barna og unglings og skipa í þessu skyni samstarfshóp kunnáttufólks til að gera tillögur um úrbætur." **Samþykkt í desember 1990.**

6. 1990. Könnun á ofbeldi í myndmiðlum. 143. mál 1989: "Alþingi ályktar að skora á

ríkisstjórnina að beita sér fyrir því að dregið verði verulega úr því ofbeldi sem börnum og öðrum er sýnt í sjónvarpi, kvíkmyndum og á myndböndum og að gerðar verði nauðsynlegar kannanir í því skyni. **Samþykkt í apríl 1990.**

7. 1990. Frv. um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. 411. mál 1989-1990. Tilgangur frv. var að annars vegar að auka vernd gegn slysum og hins vegar að samræma aldursmörk við þau sem gilda í lögum um vernd barna og ungmenna. **Samþykkt sem lög í maí 1990 lítið breytt.**

8. 1990 - 91. Meðferð opinberra mála. 318. mál 1990-1991. Frv. um að tilkynna skuli barnaverndarnefnd og foreldri eða forráðamanni ef barn er tekið til yfirheyrslu hjá löggreglu.

9. 1986 - 1990. Leyfi frá störfum vegna umönnunar barna. 10. mál 1986-1987, vísað til ríkisstjórnarinnar vorið 1987. Endurflutt 1988-1989 (128. mál) og 1989-1990 (139. mál).

10. 1990 - 1992. Frv. um almannatryggingar, hækjun barnalífeyris og meðlags. 431. mál 1990-1991 og 343 mál 1991- 1992.

11. 1991. Úrbætur á aðstæðum ungmenna. 103. mál 1990-1991. "Alþingi ályktar að beina því til ríkisstjórnarinnar að koma á fót samstarfshópi á vegum ráðuneyta og sveitarfélaga til að gera tillögur um samræmdar aðgerðir sem miði að því að aðstoða ungmenni sem flosnað hafa upp úr skóla. Samstarfshópurinn verði skipaður fulltrúum tilnefndum af dómsmála-, félagsmála-, menntamála- og heilbrigðis- og tryggingaráðuneytinu, stærstu sveitarfélögunum og Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Samstarfshópurinn skili niðurstöðum fyrir árslok 1991. "Samþykkt lítillega breytt vorið 1991.

12. 1990 - 1995. Pingsályktunartillaga um foreldrafræðslu. Lögð fram á 113. þingi 1990-91 (407. mál), 117. þingi 1993-94 (472. mál) og 118. þingi 1994 - 95 (39. mál). "Alþingi ályktar að fela menntamálaráðherra að beita sér fyrir því á ári fjölskyldunnar 1994 að markviss foreldrafræðsla verði stóraukin í skólam landsins, í fjölmöldum og í samvinnu við heilbrigðisráðherra á heilsugæslustöðvum. Skipaður verði vinnuhópur sem komi með tillögur um æskilegt inntak, form og umfang foreldrafræðslu á fyrrgreindum stöðum."

13. 1993 - 95. Pingsályktunartillaga um sérstakt átkar í málefnum barna og ungmenna. Lögð fram á 117. þingi 1993-1994 (513. mál) og 118. þingi 1994-95 (45. mál). "Alþingi ályktar að fela félagsmálaráðherra að láta gera fjögurra ára framkvæmdaáætlun um úrbætur í málefnum barna og ungmenna. Áætlunin verði byggð á lögum um vernd barna og ungmenna, barnalögum og lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga."

14. 1994. Þingsályktun um úrbætur í málum nýbúa og íslenskra barna sem dvalist hafa lengi erlendis. 238. mál 117. löggjafarþings: "Alþingi ályktar að beina því til menntamálaráðherra að: a. Stuðla í auknum mæli að gerð kennsluefnis fyrir námsmenn af erlendum uppruna í sögu, landafræði, náttúrufræði og félagsfræði. Kennsluefnið verði á einföldu en góðu íslensku máli og til þess ætlað að auðvelda nemendum að tileinka sér annað kennsluefni í íslenskum skólum. b. Beita sér fyrir eflingu sérstakrar íslenskukennslu fyrir nýbúa og íslensk börn sem hafa dvalist lengi erlendis." **Samþykkt 6. maí 1994.**